

Les voor groep 5-6

BOEK: **Baas van de wereld**

AUTEUR: Pieter Koolwijk

ILLUSTRATOR: Elly Hees

BEROEP CENTRAAL IN DEZE LES: baas van de wereld

Omschrijving van de les: In dit boek raken de jonge vrienden Ivo en Mila betrokken bij een groter plan om de wereld te redden. De man die beweert de baas van de wereld te zijn, ziet er wel wat anders uit dan je zou denken. Daarnaast heeft hij een verrassend vervoersmiddel: een vliegend winkelwagentje! In deze les gaan de leerlingen hun verbeelding gebruiken en bedenken ze hun eigen bijzondere voertuig dat er in eerste instantie als iets alledaags uitziet.

TIJD: 60 minuten

RUIMTE: Klaslokaal

MATERIAAL:

- Boek: Baas van de wereld
- Instructiefilmpje op www.kunstgebouw.nl/wordenwatjewil (zorg dat je zelf vooraf het filmpje bekeken hebt)
- Groot vel papier of lege pagina via digibord
- 1 Werkblad per leerling (zie bijlage)
- Potloden
- Karton in diverse vormen en maten (bijvoorbeeld pakketdozen, verpakkingen en eierdozen), snij dit alvast in handzame stukken
- Scharen (en eventueel een snijmat en mes om karton te snijden)
- IJzerdraad of chenilledraad/pijpenragers (met enkele tangetjes)
- Stokjes zoals bijvoorbeeld satéprikkers
- Lijm
- Geleurd papier
- (Aluminium)folie
- Divers restmateriaal zoals plastic doppen, stukjes stof, knopen et cetera (vul naar eigen inzicht aan)

Deze les sluit aan bij:

- Kerndoelen Kunstzinnige oriëntatie
- Kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld
 - Mens en samenleving
 - Natuur en Techniek

STAP 1: Oriënteren – Waar gaat het boek over?

TIJD: 10 minuten

Lees met de leerlingen het eerste hoofdstuk van het boek *Baas van de wereld*. We leren Ivo en Mila kennen, wie die *baas van de wereld* is en waar dit boek over gaat.

TIP

Op de **website** van uitgeverij Lemniscaat is onder 'inkijkfragment' het eerste hoofdstuk van dit boek te vinden.

Bespreek:

"Is er iemand die het hele boek zelf al gelezen heeft? Zo ja: houd de rest van het verhaal nog even een verrassing voor de groep. We laten ons voor deze les door het eerste hoofdstuk inspireren. Op de voorkant van dit boek is Baas te zien met Ivo en Mila in een winkelwagentje."

- *"Wat is er bijzonder aan Baas?"*
- *"En wat is er zo bijzonder aan het winkelkarretje?"*
- *"Wat werd er nog meer verteld over dit karretje?"*

Vertel: *"Van een winkelkarretje verwacht je normaal niet dat je er mee weg kunt vliegen. Baas heeft dus een heel handig voertuig dat vermomd is als een heel gewoon, alledaags ding. Een zwerver met zo'n karretje is in een stad helemaal niet zo opvallend."*

Bespreek: *"Stel je eens voor dat jullie zelf een onopvallende 'baas van de wereld' zouden zijn met een missie om de wereld te redden. Welke onopvallende dingen zouden jullie kunnen bedenken die in een bijzonder handig voertuig kunnen veranderen? Ik schrijf er een paar op. Denken jullie mee zodat we de lijst nog wat langer kunnen maken?"* Start bijvoorbeeld met: skateboard, rugzak, voetbal en schrijf daarna nog minimaal drie suggesties uit de klas op (voor iedereen zichtbaar).

"Het winkelwagentje van Baas kan vliegen. Dat is superhandig natuurlijk! Wat zijn nog andere voertuigen die ons op ideeën kunnen brengen over hoe je ergens bijvoorbeeld juist snel of ongezien heen wil komen?" Start weer met drie voorbeeldideeën en laat deze aanvullen door de groep. Bijvoorbeeld: metro (die onder de grond rijdt), vlieger (die stil maar snel met de wind mee gaat), speedboat of jetski (snel en wendbaar over het water).

TIP

Bekijk ter inspiratie werk van kunstenaars die kunstwerken hebben gemaakt die bijzondere manieren van vervoer verbeelden. Zoals bijvoorbeeld **Panamarenko**. Of wellicht ken je zelf of een leerling nog voorbeelden uit de populaire cultuur zoals films, games of stripverhalen? Zoals James Bond of Inspector Gadget.

STAP 2: Onderzoeken – Welke eigenschappen moet je voertuig krijgen?

TIJD: 10 minuten

Deel de werkbladen uit en zorg dat elke leerling een potlood heeft.

Leg uit: *“Net als de schrijver van dit boek gaan jullie nu ook iets bedenken wat nog niet bestaat. Want stel je voor dat jij een undercover ‘baas van de wereld’ bent ... Wat voor handig vervoersmiddel zou je dan ontwerpen dat je kan helpen bij jouw belangrijke missie om de wereld te verbeteren?”*

Laat de leerlingen eerst een voorwerp of ding uit de lijst kiezen die bij stap 1 gemaakt is. Daar maken ze op het vel een tekening van zoals het voorwerp er normaal uitziet.

Op dit werkblad verzamelen ze vervolgens ideeën om van hun alledaagse ding een bijzonder voertuig te maken.

STAP 3: Uitvoeren – Maak een 3D-model van het voertuig

TIJD: 30 minuten

Maak een materialentafel en zorg dat lijm en scharen al aan de leerlingen zijn uitgedeeld. Houd eventueel wat extra materiaal achter de hand om later aan te vullen.

Vertel: *“Jullie hebben nu zoveel mogelijk over je idee op papier gezet. Om de ideeën nog duidelijker te maken gaan jullie met verschillende materialen een model maken. Het model wordt kleiner dan het voertuig in het echt zou zijn. Maak het wel groot genoeg zodat je alle bijzonderheden van jouw uitvinding goed kunt zien.”*

Bekijk met de leerlingen **dit filmpje** met tips over werken met karton en diverse materialen en het maken van een model waarmee hun idee zichtbaar wordt.

Leg uit: *“Kom om de beurt met maximaal 4 personen bij de materialentafel. Pak niet meer dan je nodig hebt om te kunnen starten. Je kunt later nog meer halen.”*

Leerlingen die moeten wachten kunnen alvast bedenken wat ze nodig hebben en eventueel nog een schets maken op hun werkblad wanneer ze dat nog niet gedaan hebben.

Je kunt er ook voor kiezen een deel van de materialen alvast per tafelgroep te verdelen.

Loop rond tijdens het werken. Stimuleer de leerlingen om dingen uit te proberen en zo tot oplossingen te komen. Laat ze af en toe terugkijken naar hun oorspronkelijke idee zodat ze doelgericht werken. Geef wel de mogelijkheid daarvan af te wijken wanneer ze al makende op een nieuw idee komen en de keuze daarvoor kunnen verantwoorden. Leerlingen maken ieder hun eigen model maar kunnen elkaar natuurlijk helpen.

“Baas zag eruit als zwerver ... hoe zou jij je vermommen?” Laat iedere leerling een mini-tekening of foto van zichzelf bij het voertuig plaatsen.

STAP 4: Evalueren – Bespreek de gemaakte voertuigen

TIJD: 5-10 minuten

Kies drie of meer zeer van elkaar verschillende werkstukken om klassikaal te bekijken.

Bespreek:

- “Hoe denken jullie dat dit voertuig beweegt? Waaraan zie je dat?” Geef aan dat genoemde ideeën af mogen wijken van wat de bedenker zelf had verzonnen.
 - “En bij wat voor soort missie om de wereld te verbeteren denken jullie dat dit een handig hulpmiddel kunnen zijn? En hoe dan?” Tot slot kan de maker zijn of haar idee eventueel nog toelichten.
 - “Wie van jullie zou er de baas van de wereld willen zijn? Waarom wel of niet?”
 - “Kunnen kinderen de wereld veranderen? Waarom wel/niet? Kennen jullie voorbeelden?” Als het stil blijft kun je een paar namen noemen die ze wellicht kennen: Anne Frank, Malala, Greta Thunberg, Boyan Slat. Voor meer inspiratie kun je **hier** kijken.
- “Wat zou jij willen veranderen aan de wereld?”

TIP

Wanneer je dit boek verder gaat lezen met de klas kun je op **de website** van de uitgever nog extra lesideeën vinden om na afloop te doen met de groep.

KIES EEN VOORWERP

Met welke missie zou jij aan de slag gaan als baas van de wereld?

Hoe kan jouw speciale voertuig daarbij helpen?

WERKBLAD: ideeën verzamelen

KIES OP WELKE MANIER JE VOERTUIG ZICH VERPLAATST

Wat maakt jouw voertuig verder zo speciaal en handig?

TEKEN HOE HET ER NORMAAL UITZIET

IDEE VOOR EEN BIJZONDER HANDIG VOERTUIG

Hoever personen kunnen er in/op je voertuig?

Wat neem je verder nog mee en moet er in/op je voertuig passen?

SCHETS HET BESTAANDE VOERTUIG
WAARAAN JE DAARBIJ DENKT

Extra ideeën!

Wat moet je doen om jouw voorwerp te laten veranderen in een bijzonder voertuig wanneer dat nodig is?

SCHETS IN ÉÉN OF MEER TEKENINGEN HOE JE VOERTUIG ERUIT ZIET
